

Teisinė informacija narkotikų vartotojams

- Paciento teisės
- Pakaitinis palaikomasis gydymas
- Skolininko teisės
- Piniginės išskaitos
- Laikinieji asmens pažymėjimai
- Teisinė pagalba ir socialinė parama
Vilniaus mieste

Vilnius 2007

Ižanga

Kiekvienas asmuo, norėdamas tinkamai įgyvendinti savo teises, turi turėti tam tikrą minimumą teisinių žinių. Kaip rodo praktika, efektyviai apginti savo interesus galima tik tada, kai yra aiškiai žinomos teisės. Be to, turint tam tikrą bagažą teisinių žinių, gerokai palengvėja bendravimas su valdžios institucijomis ir pareigūnais. Nevyriausybinės organizacijos ir ekspertus vienijanti koalicija „Galiu gyventi“, rūpindamasi pažeidžiamųjų grupių teisiniu švietimu, išleido šią informacinę brošiūrą. Joje pateikiamos pagrindinės asmenų teisės sveikatos priežiūros, antstolių veiklos, socialinės teisės srityse. Leidinyje taip pat yra informacijos apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, jos prieinamumą ir asmenis, kuriems ši pagalba gali būti teikiama.

Sveikatos priežiūra

Paciento teisės

► Teisė į kokybišką sveikatos priežiūrą

Sveikatos priežiūros įstaigose pacientų teisių negalima varžyti dėl jų lyties, amžiaus, rasės, pilietybės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, pažiūrų, seksualinės orientacijos, neįgalumo ar dėl kokių nors kitų įstatymais nepagrįstų aplinkybių. Kiekvienas pacientas turi teisę į savo garbės ir orumo nežeminančias sąlygas ir sveikatos priežiūros įstaigos personalo pagarbų elgesį teikiant paslaugas pacientui bei jam mirus.

► Teisė į sveikatos priežiūros prieinamumą

Pacientui sveikatos priežiūra turi būti prieinama. Būtinoji medicinos pagalba pacientui turi būti suteikta neatidėliotinai. Valstybės laiduojama (nemokama) sveikatos priežiūra teikiama asmenims, kurie 1) yra sulaikyti teismo ar teisėsaugos institucijų; 2) yra kardomojo kalinimo vietose; 3) yra nuteistieji. Nemokama sveikatos priežiūra taip pat teikiama asmenims, sergantiems tuberkulioze, ly-

tiniu būdu plintančiomis ligomis, AIDS, kitomis užkrečiamosiomis, psichikos ligomis, priklausomybės nuo alkoholio sindromu, narkomanijomis, toksikomanijomis bei nėsčiosioms.

Rizikos grupėms priklausantiems asmenims (narkotikų vartotojams, sekso paslaugų teikėjams, homoseksualiems asmenims ir t.t.) asmens sveikatos priežiūros įstaigose imamas kraujas ir siunčiamas ŽIV tyrimui į laboratoriją.

Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos atlieka laboratorinius-diagnostinius tyrimus sergantiesiems lytiškai plintančiomis infekcijomis (LPI), ŽIV liga bei ŽIV nešiotojams. Lietuvos AIDS centras taip pat organizuoja ir atlieka klinikinius bei laboratorinius-diagnostinius tyrimus sergantiesiems LPI, ŽIV liga ir ŽIV nešiotojams.

► **Teisė pasirinkti gydytoją, slaugos specialistą ir sveikatos priežiūros įstaigą**

Šia teise asmenys naudojami nepriklausomai nuo jų deklaruotos gyvenamosios vietos.

► **Teisė į informaciją**

Pacientas turi teisę gauti informaciją apie sveikatos priežiūros įstaigose teikiamas paslaugas ir

galimybes jomis pasinaudoti. Pacientas turi teisę į informaciją apie savo sveikatos būklę, ligos diagnozę, medicininio tyrimo duomenis, gydymo metodus ir gydymo prognozę. Informuodamas apie gydymą, gydytojas turi paaiškinti pacientui gydymo eigą, galimus gydymo rezultatus, galimus alternatyvius gydymo metodus ir kitas aplinkybes, kurios gali turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomo gydymo, taip pat apie pasekmes atsisakius siūlomo gydymo. Pacientas turi teisę prašyti, kad jo lėšomis būtų padarytos jo ligos istorijos ir (ar) kitų medicinos dokumentų kopijos. Paciento pageidavimu turi būti pateikta ligos istorija, ambulatorinė kortelė ar kiti paciento medicinos dokumentai, išskyrus atvejus, kai tai iš esmės gali pakenkti paciento sveikatai ar sukelti pavojų jo gyvybei.

► **Teisė rinktis diagnostikos ir gydymo metodus bei atsisakyti gydymo**

Kai, laikantis sveikatos priežiūros normų, yra galimybė rinktis diagnostikos ir gydymo metodikas, pacientas turi būti supažindintas su šių metodikų ypatybėmis ir jam turi būti suteikta pasirinkimo galimybė.

► **Teisė nežinoti**

Informacija apie savo sveikatos būklę, ligos diagnozę, medicininio tyrimo duomenis, gydymo metodus ir gydymo prognozę neturi būti pacientui pateikta prieš jo valią.

► **Privataus gyvenimo neliečiamumas**

Pacientų privatus gyvenimas yra neliečiamas. Informacija apie paciento gyvenimo faktus gali būti renkama paciento sutikimu ir tik tuo atveju, jei tai būtina diagnozuoti ligą, gydyti ar slaugyti.

► **Teisė skųstis**

Manydamas, kad yra pažeistos jo, kaip paciento, teisės, pacientas gali raštu kreiptis į sveikatos priežiūros įstaigos vadovą. Sveikatos priežiūros įstaigos vadovas ar jo pareigas einantis asmuo per įmanomai trumpą laiką, bet ne ilgiau kaip per 5 dienas, privalo išnagrinėti kreipimąsi ir raštu pranešti pacientui apie nagrinėjimo rezultatus.

► **Teisė į žalos atlyginimą**

Pacientas turi teisę į žalos, padarytos pažeidus jo teises teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, atlyginimą. Jeigu gydymo metu pacientui buvo pada-

ryta žala, jis gali raštu kreiptis į sveikatos priežiūros įstaigos vadovą, kuris per 5 dienas privalo išnagrinėti kreipimąsi ir raštu pranešti pacientui apie nagrinėjimo rezultatus. Nepatenkintas nagrinėjimu ir jo rezultatais pacientas gali kreiptis į teismą.

Pakaitinis palaikomasis gydymas

Pakaitinis palaikomasis gydymas – asmenų, sergančių priklausomybe nuo opioidų, tęstinis gydymas pakaitiniais opioidiniais vaistinėmis preparatais – metadonu ir buprenorfinu.

Pakaitinio palaikomojo gydymo paslaugas teikia **asmens sveikatos priežiūros įstaigos – priklausomybės ligų centrai ir savivaldybių psichikos sveikatos centrai**. Gydymas skiriamas gydytojų konsultacinės komisijos sprendimu. Tarp paciento ir gydymo įstaigos sudaroma sutartis, kurioje numatoma abiejų šalių teisės ir įsipareigojimai. Pakaitinis palaikomasis gydymas taikomas tik pateikus asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus.

Pacientams, kuriems pradedamas pakaitinis gydymas, sudaromas individualus **gydymo planas**. Šiame plane numatoma:

- ▶ ištyrimas dėl tuberkuliozės, hepatitų B ir C, ŽIV, venerinių bei kitų ligų;
- ▶ medicininių komplikacijų ir gretutinių susirgimų gydymas;
- ▶ psichologinės ir socialinės reabilitacijos priemonės;
- ▶ psichiką veikiančių medžiagų nustatymas organizmo terpėse.

Vaistiniai preparatai vartojami medicinos personalo akivaizdoje. Gydančiojo gydytojo sprendimu, pacientui susirgus ir ambulatoriškai gydantis namie (pristačius šį gydymą patvirtinantį dokumentą iš pirminės sveikatos priežiūros įstaigos), pakaitiniai opioidiniai vaistiniai preparatai gali būti išduoti paciento artimiesiems.

Sveikatos priežiūros, socialinės ir švietimo paslaugos narkotikų žalos mažinimo kabinetuose

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų žalos mažinimo programose numatytos priemonės teikiamos:

- mobiliuose kabinetuose – pritaikytoje transporto priemonėje (pvz., mikroautobuse) paslaugų gavėjų susibūrimo vietose;
- stacionariame kabinete.

Narkotikų vartotojams gali būti teikiamos šios sveikatos priežiūros ir socialinės paslaugos:

- adatų ir švirkštų keitimas – tai naudotų adatų ir švirkštų keitimas į sterilius. Adatos ir švirkštai keičiami:

iki 5 švirkštų ar adatų per dieną santykiu 1:1; papildomi švirkštai ir adatos gali būti išduodami tik skatinant naudotų švirkštų surinkimą ir keičiant santykiu 1:10.

Vienam paslaugų gavėjui gali būti išduota ne daugiau kaip 10 švirkštų su adata per dieną.

- dezinfekcijos priemonių dalijimas;
- prezervatyvų dalijimas. Prezervatyvai dalijami siekiant saugesnės lytinės elgsenos, informuojant paslaugų gavėjus ir jų partnerius apie saugesnę lytinę elgseną;

- sveikatos mokymas ir švietimas siekiant mažinti rizikingą elgseną;
- informavimas – tai žodinės, spausdintinės ar kitokios informacijos apie teikiamas sveikatos, socialines, teisines paslaugas suteikimas;
- konsultacinė pagalba.

Atsižvelgiant į įstaigos galimybes, vietovės specifiką bei poreikius, gali būti teikiamos šios paslaugos:

- asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas;
- tvarsliaivos teikimas;
- žaizdų perrišimas;
- tiriamosios medžiagos paėmimas ir siuntimas tirti;
- maitinimas;
- transporto paslaugos;
- tarpininkavimas ir atstovavimas. Ši paslauga apima pagalbos paslaugų gavėjui suteikimą sprendžiant įvairias jo problemas (sveikatos, socialines, teisines), užregistruojant pas specialistus, tarpininkaujant tarp paslaugų gavėjo ir teikėjo.

Paslaugų gavėjams teikiamos paslaugos turi būti anonimiškos, konfidencialios, lanksčios ir prieinamos.

Antstoliai

Asmuo susiduria su antstoliais tais atvejais, kai gavęs baudą jos nesumoka per nustatytą terminą. Terminui pasibaigus ir išieškotojui pateikus vykdomąjį dokumentą, antstolis pradeda priverstinio vykdymo procesą, kurio metu skolininkas patiria papildomų išlaidų, t.y. skolininkas privalo sumokėti ne tik baudos sumą, bet ir antstolio išlaidas. Visada patartina baudas mokėti laiku, tačiau jeigu to padaryti nepavyko – bendradarbiauti su antstoliais. Skolininkai, bendradarbiaudami su antstoliu, gali žymiai sumažinti sprendimo vykdymo išlaidas.

Praktikoje dažnai pasitaiko atvejų, kai skolininkai dėl vienokių ar kitokių priežasčių nežino, kuris antstolis vykdo išieškojimą. **Asmenys, pageidaujantys sužinoti, pas kuri antstolį po 2003 m. sausio 1 dienos yra jų vykdomoji byla, gali skambinti telefonais +370 5 2662981, 2662980, 2662946, 2662951.**

Skolininko teisės

Skolininkas turi šias teises:

- ▶ Dalyvauti antstoliui atliekant vykdymo veiksmus.
- ▶ Susipažinti su visa vykdomosios bylos medžiaga.
- ▶ Gauti pažymą apie vykdymo eigą.
- ▶ Apskųsti antstolio veiksmus teismui.
- ▶ Reikšti antstoliui prašymus dėl skolos mokėjimo atidėjimo, išdėstymo dalimis. Antstolis gali visiškai ar iš dalies sustabdyti vykdomąją bylą arba atidėti vykdymo veiksmus, kai skolininkas sunkiai suserga arba gydomi ligoninėje. Vykdomoji byla sustabdoma, kol išnyks aplinkybės, dėl kurių vykdomoji byla buvo sustabdyta.
- ▶ Reikšti antstolio nušalinimą.
- ▶ Sudaryti su išieškotoju taikos sutartį.

Jeigu antstolis veikia pažeisdamas įstatymus, skolininkas jo veiksmus gali apskųsti apylinkės teismui, kurio veiklos teritorijoje veikia antstolis. Toks skundas neapmokestinamas žyminiu mokesčiu.

Padaręs administracinę teisės pažeidimą ir gavęs baudą, pažeidėjas gali prašyti, kad baudos mokėjimas jam būtų išdėstytas iki 2 metų. Jeigu byla vis dėlto pateko pas antstolį, galima susitarti dėl sko-

los mokėjimo dalimis. Be to, dėl skolos mokėjimo išdėstymo ar atidėjimo galima susitarti ir teisme.

Piniginės išskaitos

Išieškojimo iš darbo užmokesčio taisyklės

Išieškojimas	Piniginių išskaitų dydis iš asmens pajamų, neviršijančių minimalaus mėnesinio atlyginimo (MMA)
Alimentai, sveikatai padaryta žala, nusikaltimu padaryta žala	Iki 50 proc.
Kiti išieškojimai (pvz., administracinės baudos, skolos fiziniam ar juridiniam asmeniui išieškojimas)	Iki 20 proc.
Kai skolininkas turi kelias skolas (ants-tolis skolas išieško pagal kelis vykdo-muosius dokumentus)	Iki 50 proc.
Jeigu asmens pajamos viršija minima-lų mėnesinį atlyginimą	Iki 70 proc.

Išieškojimas iš pašalpų. Iš laikinojo nedarbingumo atveju mokamų socialinio draudimo pašalpų, bedarbio pašalpos išieškoti galima tiktai pagal teismo sprendimą dėl asmens išlaikymo išieško-

jimo ir pagal teismo sprendimą dėl **atlyginimo žalos**, padarytos suluošinus ar kitaip sužalojus sveikatą, taip pat atėmus maitintojo gyvybę.

Išieškojimas iš būsto. Priverstinai parduoti iš varžytinių skolininkui priklausantį būstą, kuriame jis gyvena, galima tik tais atvejais, kai išieškoma suma viršija tris tūkstančius litų.

Įstatymai nereglamentuoja, kokia suma po išskaitų turi likti skolininkui – nustatomi tik maksimalūs išskaitymo dydžiai. Terminų, per kuriuos gali būti daromos išskaitos, taip pat nėra. Skola gali būti išieškoma visą gyvenimą, pirmiau iš darbo užmokesčio, vėliau – iš pensijos. Tačiau skolininkas turi teisę žinoti, kiek ir pagal kokius dokumentus jis yra atsiskaitęs.

Jeigu skolininkas išlaiko nedarbingus šeimos narius ir jo pajamos viršija MMA, jis gali prašyti sumažinti periodiškai išieškomą sumą. Tokiu atveju reikėtų su rašytiniu prašymu kreiptis į antstolį. Išskaitoma skolos dalis gali būti mažinama po 10 proc. kiekvienam išlaikytiniui. Tačiau tokiu būdu negali būti mažinama įstatymų ar teismo nustatyta dalis – dėl jos pakeitimo jau reikėtų kreiptis į teismą.

Pinigų išieškojimas negali būti nukreipiamas į skolininko turtą, jeigu skolininkas pateikia antsto-

liui įrodymus, kad išieškoma pinigų sumą galima išieškoti per 6 mėnesius darant išskaitymus iš skolininko darbo užmokesčio, pensijos, stipendijos ar kitų pajamų.

Išieškoti negalima

Turtas, iš kurio išieškoti negalima. Išieškojimas negali būti nukreipiamas į būtinus drabužius, namų apyvokos ir namų apstatymo reikmenis. Taip pat išieškojimas negali būti nukreipiamas į visus vaikų reikmenis, vieną radijo imtuvą, vienam šildymo sezonui reikalingą kurą, skolininko šeimos pragyvenimui reikalingus maisto produktus, pinigų sumą, neviršijančią vienos minimalios mėnesinės algos, asmeninius nebrangius darbo įrankius, reikalingus skolininko profesiniam darbui.

Vykdamt išieškojimą iš asmenų, su kuriais gyvena nepilnamečiai vaikai, išieškojimas taip pat negali būti nukreipiamas į vienintelį televizorių ar šaldytuvą.

Pinigų sumos, iš kurių išieškoti negalima. Negalima išieškoti iš sumų, kurios skolininkui priklauso kaip 1) kompensacinės išmokos už darbuotojui priklausančių įrankių nusidėvėjimą ir kaip kitos kompensacijos, kurios mokamos, kai nesilaikoma normalių darbo sąlygų; 2) sumos, mokamos darbuotojui, vykstančiam į tarnybinę komandiruotę, perkeliama, priimama į darbą ir pasiūstam dirbti į kitas vietas; 3) valstybinio socialinio draudimo motinystės (tėvystės) pašalpa; 4) valstybės pašalpa šeimoms, auginančioms vaikus; 5) socialinė pašalpa; 6) laidojimo pašalpa; 7) kitos tikslinės socialinės išmokos ir kompensacijos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų nepasiturinčių šeimų (asmenų) šalpai, kai šeimos (asmenys) dėl objektyvių priežasčių neturi pakankamai pajamų pragyvenimui.

Socialinė teisė

Šiame skyriuje rasite informaciją apie pašalpas, kurias gauna visi asmenys nepriklausomai nuo pajamų, taip pat pašalpų dydžius ir institucijas, išmokančias pinigines pašalpas.

Pašalpa	Pašalpos dydis	
	Įstatymu nustatytas MGL ¹	Kur kreiptis
Vienkartinė pašalpa gimus kūdikiui	8 MGL	
Pašalpa (išmoka) vaikui (iki 3 metų)	0,75 MGL kiekvienam vaikui	
Pašalpa šeimoms, auginančioms tris ir daugiau vaikų:	1) 1,1 MGL kiekvienam vaikui	Kreiptis į savivaldybės, kurios teritorijoje deklaruojama gyvenamąją vietą, o jeigu gyvenamosios vietos neturi – į savivaldybės, kurioje gyvena, administraciją. Vilniaus miesto gyventojai kreipiasi į seniūnijose dirbančius Socialinių išmokų skyriaus darbuotojus.
	2) 0,4 MGL	
	3) 0,4 MGL	
Pašalpa vaikui nuo 3 iki 7 metų Nuo 7 iki 18 metų (nuo 2008 01 01)	0,4 MGL 0,4 MGL	
Vaiko globos (rūpybos) pašalpa	4 MGL	Kreiptis į savivaldybės, kurios teritorijoje globėjas (rūpintojas) yra įregistruotas arba deklaruojama gyvenamąją vietą, administraciją. Vilniaus miesto gyventojai kreipiasi į seniūnijose dirbančius Socialinių išmokų skyriaus darbuotojus.

<p>Pašalpa našlaičiams ir be tėvų globos likusiems vaikams įsikurti</p>	<p>50 MGL (vienkartinė)</p>	<p>Kreiptis į savivaldybės, kurios teritorijoje deklaruoja gyvenamąją vietą, o jeigu gyvenamosios vietos neturi – į savivaldybės, kurioje gyvena, administraciją. Vilniaus miesto gyventojai kreipiasi į seniūnijose dirbančius Socialinių išmokų skyriaus darbuotojus.</p>
<p>Našlaičio stipendija. Jei pasibaigus vaiko globai (rūpybai) dėl pilnametystės, emancipacijos ar santuokos sudarymo jis toliau nenutruktamai mokosi dieneje bendrojo lavinimo mokykloje ar mokosi profesinės, aukštesniosios ar aukštosios mokyklos dieniniame skyriuje (įskaitant ir akademinių atostogų laikotarpį), nepaisant to, dirba ar ne, taip pat tuo atveju, kai yra mirę nedirbančio pilnamečio asmens abu tėvai (turėtas vienintelis iš tėvų) (įtėvių), kol mokosi, bet ne ilgiau kaip iki sukanka 24 metai.</p>	<p>4 MGL</p>	
<p>Nėštumo pašalpa moterims, neapdraustoms ligos ir motinystės socialiniu draudimu</p>	<p>2 MGL</p>	
<p>Laidojimo pašalpa</p>	<p>6 MGL</p>	<p>Per 6 mėn. nuo mirties datos kreipiamasi į savivaldybę pagal mirusio asmens buvusią gyvenamąją vietą arba laidojančio asmens gyvenamąją vietą. Vilniaus miesto gyventojai kreipiasi į Socialinės paramos centrą (Kauno g. 3/26)</p>

¹ Nuo 2007 m. sausio 1 d. minimalus gyvenimo lygis (MGL) yra 130 Lt.

Laikinieji asmens pažymėjimai

Asmenys, neturintys asmens tapatybės dokumentų, susiduria su daugybe problemų: jie negali registruotis darbo biržoje, medicinos įstaigoje, taip pat tokiems asmenims negali būti mokamos pašalpos. Laikinieji asmens pažymėjimai šias problemas išsprendžia. Jie išduodami socialiai remtiniams asmenims, neturintiems nuolatinės gyvenamosios vietos. Miestų, rajonų savivaldybių globos ir rūpybos skyriai asmenims, neturintiems pasų ar juos atstojančių tapatybę patvirtinančių dokumentų, išduoda laikinuosius asmens pažymėjimus. Vilniaus miesto gyventojai dėl laikinojo asmens pažymėjimo išdavimo kreipiasi į Socialinės paramos centrą (Kauno g. 3/26, 520 kab.).

Pateikiami dokumentai

1. Prašymas.
2. Nuotrauka (žr. lentelę „Vilniaus miesto gyventojams teikiamos socialinės paslaugos ir parama“).
3. Bet koks turimas dokumentas su nuotrauka.

4. Pažymėjimas, išduotas laisvės atėmimo kardomojo kalinimo įstaigos ar socialinės ir psichologinės reabilitacijos įstaigos, pateikiamas atsižvelgiant į aplinkybes.
5. Pažyma apie užregistruotą pranešimą dėl dokumentų praradimo pateikiama atsižvelgiant į aplinkybes.

Laikinasis asmens pažymėjimas **galioja 6 mėnesius** nuo išdavimo dienos ir gali būti pratęstas motyvuotu globos ir rūpybos skyriaus vadovo sprendimu, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesiams.

Asmuo, kuriam išduotas laikinasis asmens pažymėjimas, siunčiamas į miesto, rajono policijos komisariato migracijos tarnybą dėl Lietuvos Respublikos piliečio paso arba leidimo gyventi Lietuvoje gavimo.

Asmuo, gavęs laikinąjį asmens pažymėjimą, turi teisę:

- 1) apsigyventi labdaros ar kitais pagrindais įsteigtuose nakvynės namuose;
- 2) registruotis darbo biržoje;

- 3) kreiptis į socialinio draudimo skyrių dėl valstybės numatytos socialinės išmokos, pensijos skyrimo;
- 4) pagal miestų (rajonų) globos ir rūpybos skyrių siuntimą apsigyventi globos įstaigoje.

Teisinė pagalba ir socialinė parama Vilniaus mieste

Teisinė pagalba

Teisinė pagalba pagal savo pobūdį skirstoma į pirminę ir antrinę.

Pirminė teisinė pagalba – tai teisinė informacija, teisinės konsultacijos ir teisinio pobūdžio dokumentų, skirtų valstybės ir savivaldybių institucijoms, rengimas. Pirminę teisinę pagalbą nemokamai turi teisę gauti visi Lietuvos piliečiai, kitų Europos Sąjungos (ES) valstybių narių piliečiai, taip pat kiti Lietuvoje bei kitose ES valstybėse narėse teisėtai gyvenantys fiziniai asmenys ir kiti Lietu-

vos tarptautinėse sutartyse nurodyti asmenys. Norint gauti pirminę teisinę pagalbą, neprivaloma deklaruoti savo pajamų ir turto. Tereikia kreiptis į savivaldybės vykdomąją instituciją pagal savo deklaruotą gyvenamąją vietą.

Asmeniui, besikreipiančiam dėl pirminės teisinės pagalbos, **reikalingi šie dokumentai:**

- ▶ Asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas;
- ▶ Asmens gyvenamąją vietą įrodantis dokumentas: spaudas pase arba pažyma apie deklaruotą gyvenamąją vietą. Jeigu asmuo neturi gyvenamosios vietos, jam pateikti tokio dokumento nereikia.

KUR KREIPTIS?

Vilniuje pirminė teisinė pagalba teikiama

Vilniaus m. savivaldybėje

Konstitucijos pr. 3, 240 ir 234 kab.

Tel. (8~5) 2112744. Mob. (8~680) 61744

Antrinė teisinė pagalba – tai dokumentų rengimas, gynyba ir atstovavimas bylose, įskaitant vykdymo procesą, atstovavimas išankstinio ginčo sprendimo ne teisme atveju, jeigu tokią tvarką nustato įstatymai ar teismo sprendimas. Be to, ši teisinė pagalba apima bylinėjimosi išlaidų bylose, išnagrinėtose civilinio proceso tvarka, su bylos nagrinėjimu administracinio proceso tvarka susijusių išlaidų ir su baudžiamojoje byloje pareikšto civilinio ieškinio nagrinėjimu susijusių išlaidų atlyginimą.

Antrinę teisinę pagalbą asmenys gauna tik tuomet, jei jų turtas ir metinės pajamos neviršija Vyriausybės nustatytų turto ir pajamų lygių teisei pagalbai gauti. Kai kuriems asmenims antrinė teisinė pagalba teikiama neatsižvelgiant į jų turtą ir pajamas – nukentėjusiesiems dėl nusikaltimų atsiradusios žalos atlyginimo ir asmenims, turintiems teisę į socialinę pašalpą arba jei jie yra valstybės išlaikomi stacionariose globos įstaigose, ir kai kuriems kitiems.

KUR KREIPTIS?

Antrinės teisinės pagalbos teikimą organizuoja Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (VGTP).

Vilniaus VGTP tarnyba

Odminių g. 3

Tel. (8~5) 2647480

Vilniaus miesto gyventojams teikiamos socialinės paslaugos ir parama

Asmens higienos (maudymosi) paslauga	Skiriama socialiai remtiniams Vilniaus miesto gyventojams. Paslaugą gali gauti: seniūnijų gyventojai; asmenys, neturintys nuolatinės gyvenamosios vietos; asmenys, grįžę iš laisvės atėmimo vietų. Kreiptis į Socialinės paramos centrą, Kauno g. 3/26.
Maitinimo paslauga	
Parama daiktais (rūbai, avalynė, baldai, maisto produktai, žaislai ir kt.)	Paramą maisto produktais gali gauti gyventojai, kurių vidutinės mėnesio pajamos vienam šeimai neviršija 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (VRP). ² Dėl paramos gyventojai turi kreiptis pagal deklaruatą ar registruotą gyvenamąją vietą į seniūnijose dirbančius Bendruomenės socialinių paslaugų skyriaus darbuotojus.
Maisto produktų rinkiniai – „Maisto bankas“	
Fotonuotraukų dokumentams apmokėjimas	Skiriama socialiai remtiniams asmenims, asmenims, neturintiems nuolatinės gyvenamosios vietos, asmenims, grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų, neturintiems galimybės savo sąskaita pasidaryti fotonuotraukų asmens tapatybės dokumentams, įvairiems pažymėjimams, kai:

	<ul style="list-style-type: none"> • vidutinės pajamos vienam šeimos nariui neviršija 2,5 valstybės remiamų pajamų dydžio; • vieno gyvenančio asmens – 3 VRP dydžio. Teikia Socialinės paramos centras, Kauno g. 3/26.
Vienkartinė 2 – 48 MGL dydžio pašalpa	Skiriama šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui), nukentėjusiai (-am) nuo gaisro ar stichinės nelaimės, padariusių žalą šeimos turtui, gyvenamajam būstui, kuriame šeima (vienas gyvenantis asmuo) deklaruoja gyvenamąją vietą, ir kitais nenumatytais atvejais (atsidūrus ekstremalioje situacijoje dėl sunkios ligos, atliktos sudėtingos operacijos ir kt.), kai vidutinės pajamos vienam šeimos nariui neviršija 3 VRP dydžio, o vienam gyvenančiam asmeniui neviršija 3,5 VRP. Kreip-tis pagal gyvenamąją vietą į seniūnijose dirbančius Bendruomenės socialinių paslaugų skyriaus darbuotojus.

² Nuo 2007 m. spalio 1 d. valstybės remiamų pajamų (VRP) dydis yra 235 Lt.

**Nevyriausybinių organizacijų
ir ekspertų koalicija**

El. paštas: koalicija@galiugyventi.lt
www.galiugyventi.lt